

Асоциация Българска национална ЛИДЕР мрежа

Ел.адрес: leader_network@abv.bg, тел. 0879 802 806,
www.leader-network.org и www.leader-network.eu

От: Асоциация Българска национална ЛИДЕР
мрежа

Относно: Становище относно проекта на
интервенция: “Подготовка и изпълнение
на подхода Лидер/Водено от общностите
местно развитие”

След запознаване с представените за обсъждане проекти на интервенции за IV-то заседание на ТРГ за разработване на СПРЗСР 2021 – 2027, представяме нашите коментари и забележки по отношение на интервенция “Подготовка и изпълнение на подхода Лидер/Водено от общностите местно развитие”:

I. В раздел „3.Условия за допустимост“ след изречението „Проектите се изпълняват на територията на МИГ“ предлагаме да се добави и следното допълнение:

- „Подпомаганите чрез проектите дейности на бенефициентите се осъществяват на територията на МИГ“

Мотиви:

Общоприложимата дефиниция на термина „Проект“ включва набор от дейности оформени в проектно предложение, които се изпълняват за определен период от време. Приключват след изпълнението им и подаването на съответните отчети, и заявки за плащане пред финансиращата институция.

С предложеното допълнение се регламентира ясно изискването, подпомогнатите чрез Стратегиите за ВОМР кандидати да осъществяват дейностите си и да използват закупените и/или изградени активи на територията на МИГ. Смятаме, че по този начин ще се ограничат допълнително лошите практики потенциални кандидати да регистрират фирми на територията на МИГ, да кандидатстват за активи, които са преместваеми по своето същество и след изпълнението и отчитането на проектите да използват финансираните активи извън територията на МИГ.

II. Предлагаме изменение на % в бюджета на подхода BOMP, както следва:

Подкрепата за подхода BOMP по ЕЗФРСР е в размер **НА НАЙ-МАЛКО 10%** от бюджета на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони.

Мотиви:

II.1. Икономическа целесъобразност.

През бъдещия програмен период се очаква общият размер на средствата по линия на ЕЗФРСР за СПРЗСР 2021 – 2027 да бъдат по-малко като абсолютна стойност. За да се компенсира този по-малък финансов ресурс ЕК съответно планира повишаване на националното съфинансиране. Чл. 85 от *Проекта на регламент за установяване на правила за подпомагане на Стратегическите планове по ОСП*¹ предвижда максимални ставки за приноса на ЕЗФРСР към СПРЗСР. Те варират между 43% и 70%, **като за подходът ЛИДЕР е определена най-високата ставка за подпомагане от ЕЗФРСР от 80%, което от своя страна означава, че тук ще бъде и най-ниският размер на национално съфинансиране.**

Абсолютно логично и икономически целесъобразно е да бъде предвиден по-голям ресурс по линия на ЛИДЕР/BOMP: 1) от една страна подходът ЛИДЕР представлява хоризонтален приоритет, който преминава през всички останали приоритети и стълбове на ОСП **и на практика всички потенциални бенефициенти в лицето на земеделски стопани, местни публични организации, представители на неземеделския бизнес и НПО могат да получат финансиране за същите или сходни инвестиции,** както на национално ниво с единствената разлика в размера на БФП до 200 000 евро на проект, но при значително по-високи % на БФП, от колкото на национално ниво и при конкуриране само с потенциални бенефициенти на местно ниво; 2) от друга страна **% на подпомагане по линия на ЕЗФРСР за същите инвестиции, но чрез подходът ЛИДЕР/BOMP е по-висок,** което респективно означава **по-ниско самоучастие от страна на националния бюджет.**

III.2. Удовлетворяване на интересите на малките земеделски стопани със СПО между 8 000 и 20 000 евро.

Ако се запази в същия си вид интервенцията „Инвестиции в земеделските стопанства“ и изискването за допустимост на кандидатите над 20 000 евро СПО, достъпът до европейско финансиране за инвестиционни дейности за малките земеделски стопанства ще е на практика силно ограничен. Предвиденото еднократно целево подпомагане за тях в размер на 20 000 евро е незначително и не позволява закупуването на земеделска техника, което силно ще ограничи възможностите им за растеж и устойчивост. Само за илюстрация 20 000 СПО се

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0392>

Асоциация Българска национална ЛИДЕР мрежа

Ел.адрес: leader_network@abv.bg, тел. 0879 802 806,
www.leader-network.org и www.leader-network.eu

постига с минимум 40 дка насаждения от ябълки, 28 дка череши, 145 дка десертни или 180 дка винени лозя, 345 дка мека пшеница, 85 дка маслодайна роза и 241 дка лавандула. Като се нанесат посочените данни в калкулатора за земеделска техника по подмярка 4.1. е видно, че за всеки един от посочените примери е допустимо закупуването на техника в диапазона 100 – 200 к.с., което обективно няма как да се случи с еднократна подкрепа от 20 000 евро. Ще се отвори много широка ножица между малките и по-големите земеделски стопани, която е в ущърб на малките. Подобен подход е в противоречие с прокламираното от ЕК приоритизиране на малкия и дребен бизнес ("Think Small First": A Small Business Act for Europe ²).

Единствената възможност за тези стопани със СПО между 8 000 и 20 000 евро да получат инвестиционно финансиране ще бъде през ЛИДЕР/ BOMP и МИГ. Това предполага от своя страна покриване на още по-голяма територия на селските райони с МИГ и осигуряването на допълнителен финансов ресурс.

До момента тези земеделски стопани са били допустими кандидати, както на национално ниво по подмярка 4.1. така и по същата мярка през МИГ. В бъдещия програмен период целият този сектор от малки земеделски стопани ще могат да се обръщат единствено към МИГ за финансиране на инвестиционни проекти.

П.3. Наличие на създаден капацитет и необходимост от достигане на средните показатели за ЕС по отношение покритие на териториите на селските райони.

България ще прилага подхода ЛИДЕР за трети програмен период. Вече има натрупан значителен капацитет, както административен в екипите за управление на Стратегиите, така и сред самите местни общности. За създаването на този капацитет до момента са инвестирани не малко публични средства. Въпреки множеството трудности през предходния програмен период (2007 – 2013) и значителното забавяне в стартирането и реалното изпълнение на Стратегиите за местно развитие **е налице над 90% договориране на средствата от стратегиите за проекти.** Към момента функционират 64 МИГ на територията на 117 общини. Въпреки това по показател територии на селските райони обхванати от ЛИДЕР/ВОМР все още значително изоставаме от средните нива за ЕС (**90% от територията на селските райони в ЕС е обхваната от подхода³, докато за България е около 60%**). Налице е добра информираност на местните общности относно възможностите на подхода ЛИДЕР и механизмите за неговото прилагане. Свидетелство за това е и огромният интерес по обявените от МИГ покани за прием на проекти в настоящия програмен период.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_08_1003

³ Източник: Европейска мрежа за развитие на селските райони: <http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/rural-development-policy-in-figures/rdp-monitoring-indicator-tables/financial-and-physical-indicators>

Асоциация Българска национална ЛИДЕР мрежа

Ел.адрес: leader_network@abv.bg, тел. 0879 802 806,
www.leader-network.org и www.leader-network.eu

III. Текстът „За местните инициативни групи с население до жители (включително) е предвиден максимален бюджет за изпълнение на проекти по стратегия за Водено от общностите местно развитие, финансирана по ЕЗФРСР, в размер на до левовата равностойност на евро. Общо за стратегия, вкл. средствата за сътрудничество (в размер на до евро) и средствата за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране размерът на средствата е до евро.“

да се измени както следва:

„Общият размер на средствата от ЕЗФРСР за финансирането на стратегия за Водено от общностите местно развитие за Местна инициативна група с население до жители включително е до евро, включващи бюджета за изпълнение на проекти финансирани от ЕЗФРСР в размер на евро, средства за сътрудничество в размер до евро и средствата за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране до 25% от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията.

Или

„Общият размер на средствата от ЕЗФРСР за финансирането на стратегия за Водено от общностите местно развитие е до 2 133 333 евро, включващи бюджета за изпълнение на проекти финансирани от ЕЗФРСР в размер на 1 500 000 евро, средства за сътрудничество в размер до 100 000 евро и средствата за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране до 25% от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията (533 333 евро).

Мотиви:

Първоначалната формулировка е неясна.

IV. Смятаме, че не е удачно стойността бюджета за финансиране на проекти от стратегиите за ВОМР да е механично обвързан само с броя на населението на съответната територия. Предлагаме или финансирането да е до 1 500 000 евро за всички МИГ без значение от броят на населението на територията (до 15 000 и над 15 000 души) или при невъзможност за унифициране да се потърсят други критерии за определяне.

Мотиви:

IV.1. Броят на населението не е показател за капацитета и потребностите на дадена територия. През предходния програмен период нямаше подобно механично разграничаване единствено на база население и степента на договориране надхвърля 90%. Посоченото

Асоциация Българска национална ЛИДЕР мрежа

Ел.адрес: leader_network@abv.bg, тел. 0879 802 806,
www.leader-network.org и www.leader-network.eu

диференциране на база брой население бе механично въведено през програмнен период 2014 - 2020, което позволи с ограничен финансов ресурс (4,58% от ПРСР възлизащи на 131 484 276,70 евро/ 257 160 892,90 лв.)⁴ да се постигнат индикаторите заложиени в ПРСР.

IV.2. За новият програмнен период се планира почти двойно увеличаване на % (от 4,58% на 10 %) от СПРЗСР за ЛИДЕР в сравнение с настоящия програмнен период. При заложиени индикатори от 80 финансирани стратегии на МИГ и 90 проекта за финансиране процеса на разработване на стратегии е необходимо увеличение на финансовия ресурс по ЛИДЕР са 32% спрямо настоящия програмнен период.

	Индикативни МИГ	Общо необходим ресурс
2 133 333 евро (1 500 000 за проекти + 100 000 за сътрудничество + 533 333 за управление, мониторинг, оценка и популяризиране)	80	170 666 640,00
25 000 евро за разработване на Стратегия за съществуващ МИГ	64	1 600 000,00
30 000 евро за разработване на стратегия за нов МИГ	26	780 000,00
Общо:		173 046 640,00
Общо ЛИДЕР/ВОМР финансиране от ПРСР 2014 – 2020 ⁵:		131 484 276,70
Необходимо увеличение спрямо ПРСР 2014 – 2020 :		32%

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/rdp-factsheet-bulgaria_en.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/rdp-factsheet-bulgaria_en.pdf